

SKADEGÖRARE PÅ BUXBOM

Buxbom är en städsegrön växt, trots detta skall den planteras på en solig och väl-dränerad plats. Sent bildade skott hinner inte invintra och skadas lätt av låg temperatur under vintern. På alltför torra platser kan angrepp av växthusspinnkvalster och stritar bli problem. 2010 upptäcktes angrepp av svampen *Cylindrocladium buxicola* för första gången i Sverige (i importerat material).

Icke-parasitära skador

Gulvita blad och skott

Sent bildade blad och skott som inte hunnit invintra och därmed inte blivit tillräckligt härdiga blir på våren gulvita, torkar och dör. Sen invintring kan ha orsakats av beskärning vid fel tidpunkt eller att plantorna har haft god tillgång på vatten och näring i slutet av växtsäsongen. För att plantorna inte skall bilda nya skott för sent på säsongen skall putsning/beskärning inte göras tidigare än i slutet av augusti/början av september i zon 3–4 och i zon 1–2 en halv månad senare. Vattna inte buxbom senare än i mitten av augusti.

Brunaktig nyans på bladen

Om plantorna lider av näringsbrist, främst kväve, bildas en brunaktig nyans på bladen under vegetationsperioden. Liknande brunfärgning under hösten/senvintern är orsakad av hög halt av antocyan. Denna effekt försvinner på våren när värmen stiger.

Tomas Lagerström

Dåligt invintrade skott drabbas lätt av frostskada.

Skadedjur

Buxbombladloppa

Vid angrepp av buxbombladloppan (*Psylla buxi*) blir bladen i toppen på plantorna kraftigt kupade och hopade till en 1–2 cm stor bildning. Längdtillväxten hämmas. Övervintring sker som ägg på skotten. Äggen kläcks på våren och nymferna är 1–2 mm långa, ljusgröna, platta och oftast stillasittande i gallbildningen. De utsöndrar ett vaxsekret som ser ut som vita tussar. Bladens insidor blir klubbiga av larvernans ekskrementer. I juni–juli är bladloppan fullbildad.

Åtgärder: Klipp på våren bort skott med kupade och hopade blad. Behandla därefter med såpsprit (0,5 dl såpa + några droppar T-Röd/liter vatten), tiaklopid (Calypso konc., Calypso Klar-till-bruk) eller imidaklopid (Provado Insektsspray).

Kommasköldlus m.fl. arter

Flera arter av sköldlöss kan angripa buxbom. Den vanligast förekommande arten är kommasköldlusen (*Lepidosaphes ulmi*). Honan är formad som ett kommatecken, 2–3 mm lång och mörkt grå-brun. Sköldarna kan sitta så tätt att barken täcks helt och hållet. Äggen skyddas under vintern av den döda honans sköld och kläcks i maj–juni. Grenar torkar och dör och fortsätter angreppet flera år i rad kan plantorna dö.

Tomas Lagerström

Angrepp av kommasköldlus (*Lepidosaphes ulmi*).

Första tecknet på att buxbom (*Buxus sempervirens*) är angripen av svampen *Cylindrocladium buxicola* är fläckar på bladen.

Åtgärder: Behandla upprepade gånger på våren-försommaren med såpsprit, tiaklopid eller imidaklopid, se ovan under Buxombladloppa.

Svampsjukdomar

Bladfall- och grendöd

Bladen får först mörkbruna fläckar, ofta med en mörk zon mot frisk vävnad, innan hela bladet vissnar och blir gråaktigt. Bladfläckar är det första symptomet på att plantan är angripen av svampen *Cylindrocladium buxicola*. Bladen faller av och längsgående streck som breder ut sig på skotten medför att dessa torkar in och dör. Även rötter och rothals angrips.

Sjukdomen har upptäckts i många europeiska länder och rapporterades för första gången både i Sverige och Norge under 2010.

Svampen, som är mycket smittsam, sprider sig till nya områden med infekterade plantor och från planta till planta med konidier. Vattenstänk och vind för konidierna till nya blad och skott. Eftersom konidierna är klibbiga kan de också spridas med insekter, fåglar och vid hantering av plantorna (redskap, arbetskläder). Svampen övervintrar med vilsporer och dessa vilsporer kan överleva under ogynnsamma förhållanden (torra förhållanden, avsaknad av värdväxt).

Buxombäck med omfattande bladfall efter angrepp av svampen *Cylindrocladium buxicola*.

Litteratur

- Henricot, B. Pérez Sierra, A. & Prior, C. 2000. A new blight disease on Buxus in the UK caused by the fungus *Cylindrocladium buxicola*. *Plant pathology* 49:805.
- Talgø, V., Fløistad, E., Ørstad, K., Slørstad, T. & Stensvand, A. 2010. Ny soppsjukdom øydelegg buksbom. *Bioforsk TEMA*, 5, 19.
- Rosander, C. 2011. Döende buxbom – ett hot mot vårt gröna kulturarv. *Gröna Fakta* 2. SLU, Movium.

Text: Maj-Lis Pettersson
 SLU, inst. för ekologi
 Box 7044, 750 07 Uppsala
 Tfn. 018-67 10 00
 e-post: Maj-Lis.Pettersson@slu.se

Augusti 2011

Faktablad om växtskydd ges ut inom områdena Jordbruk och Trädgård

Faktabladen kan beställas som årsabonnemang, komplett serie eller enstaka exemplar. Faktablad om jordbruk finns också som nedladdningsbar pdf.

Eftertryck av denna publikation är förbjudet enligt lag. Den som vill mångfaldiga något av innehållet måste först få tillstånd från SLU. Tfn. 018-67 23 47

© Sveriges lantbruksuniversitet ISSN 0281-8566

Ansvariga utgivare: Trädgård: Maj-Lis Pettersson
 Jordbruk: Barbara Ekbohm

Redaktörer: Trädgård: Maj-Lis Pettersson
 Maj-Lis.Pettersson@slu.se
 Jordbruk: Anna Lehrman
 Anna.Lehrman@slu.se
 Björn Andersson
 Bjorn.Andersson@slu.se

Hemsida: <http://www.slu.se/faktablad-vaxtskydd-tradgard>

Distribution: SLU Publikationsservice
 Box 7075, 750 07 Uppsala
 018-67 11 00, publikation@slu.se